

ચેનલ નાઈન નેટવર્ક ગુજરાત

તારીખ : ૦૯ ડિસેમ્બર ૨૦૨૩, શનિવાર
વિકાસ સંવિધાન - ૨૦૨૦, કારતક વિદ્યાર્થી

વર્ષ : ૧૫
અંક : ૧૨૬

તંત્રી : પટેલ સુરેશ રમણાલાલ
અમદાવાદ

કિંમત : રૂ. ૨.૦૦
પાના : ૮

ઓફિસ : ૩૧૫, સુપર પ્લાન્ઝ, સંદેશ પ્રેસ રોડ, વાસ્ત્વપુર, અમદાવાદ - ૩૮૦ ૦૧૫. ટેલિફોન : ૦૭૯-૨૬૭૬૫૦૩૩ e-mail : cnngujarat@yahoo.com, cnngujarat@gmail.com RNI Reg. No. GUJGUJ/2009/28886

ન્યૂઝ બિઝુન્સ

કચ્છમાં ૩.૮ની
તીવ્રતાનો ભૂકંપનો
અંયકો આવ્યો

। કચ્છ, તા.૮ |

ગુજરાતના કચ્છ જિલ્લામાં વહેલી સવારે એક મોટા સમાચાર સામે આવી રહ્યા છે. અહીં ભૂકંપના જોડાદાર અંયકો અનુભવાયા છે. શુક્રવારે સવારે ગુજરાતના કચ્છમાં ભૂકંપના અંયકો અનુભવાયા હતા. સમાચાર એજન્સીના જાણ્યાં અનુસાર, આ અંયકો સવારે લગ્બાળ દાદાં ૧૦:૦૦ વાગ્યે અનુભવાયા હતા. નેચનલ સિસ્મોલોજી સેન્ટરની માહિતી અનુસાર, આ ભૂકંપનો તીવ્રતા રિઝ્ક્રટ સ્કેલ પર ૩.૮ માપવામાં આવી હતી. જોકે, આ ભૂકંપ ના કારણે કોઈપણ પ્રકારના નુકસાના અહેવાલો નથી.

વંદે ભારત ટ્રેન પર ફરી
એકવાર પદ્ધતમારો,
દ્વિતી સંઘધી ટ્રેનમાં હતા

। રાજકોટ, તા.૮ |

વંદે ભારત ટ્રેન પર ફરી એકવાર પદ્ધતમારોની ઘટના સામે આવી છે. આ વખતે રાજકોટમાં આ ઘટના બની હતી. જોકે અહીં મહત્વપૂર્ણ એ છે કે જ્યારે પદ્ધતમારોની ઘટના બની ત્યારે ગુજરાતના ગૃહ રાજ્યમંત્રી હું સંઘર્ષી પણ આ જ્યેણમાં મુશકાડી કરી રહ્યા હતા. માહિતી અનુસાર રાજકોટના બિલેશ્વર સ્ટેશનની નજીકમાં જ આ પદ્ધતમારોની ઘટના બની હતી. આ ઘટના રાતે બની હોવાની માહિતી છે. પદ્ધતમારાને કારણે દ્રેનમાં કાંચને નુકસાન થયું હતું.

રશિયાના રાષ્ટ્રપતિએ ફરી
એકવાર ભારતીય વડાપ્રધાન
નરેન્દ્ર મોદીના પ્રશંસા કરી

। નવી દિલ્હી, તા.૮ |

રશિયાના રાષ્ટ્રપતિ વ્લાદિમેર પુતિને ફરી એકવાર ભારતીય વડાપ્રધાન નરેન્દ્ર મોદીના પ્રશંસા કરી છે. પોથે મોદીના વધાણ કરતા તેમણે કંઈ કે ભારતીય વડાપ્રધાન કર્યું હતું કે ભારતીય વડાપ્રધાન મુશ્કેલી પરિણામીને નુકસાન મુશ્કેલી કર્યું હતું.

ચુપીમાં ૧૧૫ વર્ષ જૂનો કાયદો બદલાશે

દેશમાં યુપીઆઈ ટ્રાન્ઝેક્શન વધારવા માટે આરબીઆઈના સતત પ્રયાસ હોસ્પિટલો-શૈક્ષણિક સંસ્થાઓમાં યુપીઆઈ ટ્રાન્ઝેક્શન મર્યાદા વધારીને પ લાખ રૂપિયા કરાઈ

ચુપીઆઈદ્વારા પ્રતિ ટ્રાન્ઝેક્શન ૧ લાખને બદલે પ લાખ રૂપિયા સુધી પેમેન્ટ કરી શકાશે : આ સંસ્થાઓમાં યુપીઆઈના ઉપયોગને પ્રોત્સાહન મળશે

। નવી દિલ્હી, તા.૮ |

દેશમાં યુપીઆઈટ્રાન્ઝેક્શન વધારવા માટે આરબીઆઈના સતત પ્રયાસો કરી રહે છે. આથી જ દર મહીને યુપીઆઈટ્રાન્ઝેક્શન સંસ્થાઓમાં વધારો થાય છે. આરબીઆઈને આફલાઇન ટ્રાન્ઝેક્શન માટે યુપીઆઈના એનાઈન ઉપયોગને પ્રોત્સાહન આપ્યું છે. આરબીઆઈની વર્ષ ૨૦૨૩ માટે કંઈ કે રેટમાં કોઈ ફેરફાર કરવામાં આવી રહ્યો નથી. તેમણે હોસ્પિટલો અને શૈક્ષણિક સંસ્થાઓમાં યુપીઆઈટ્રાન્ઝેક્શન મર્યાદા વધારીને પ લાખ રૂપિયા કરવાની પણ જાહેરત કરી હતી.

આરબીઆઈના નવા નિર્ણય બાદ હવે યુપીઆઈની મદદથી હોસ્પિટલ અને શૈક્ષણિક સંસ્થાઓમાં વધુ કેવાર રિઝર્વ બેંકે ફેરફાર કરી એટા સતત વધારી થાય છે. આરબીઆઈની એનાઈન ઉપયોગને પ્રોત્સાહન આપ્યું છે. આરબીઆઈની વર્ષ ૨૦૨૩ માટે કંઈ કે રેટમાં કોઈ ફેરફાર કરવામાં આવી રહ્યો નથી. તેમણે હોસ્પિટલો અને શૈક્ષણિક સંસ્થાઓમાં યુપીઆઈટ્રાન્ઝેક્શન મર્યાદા વધારીને પ લાખ રૂપિયા કરવાની પણ જાહેરત કરી હતી.

ફેરફાર કર્યો નથી. આરબીઆઈના નિર્ણય બાદ ફરી એકવાર વધુ રિઝર્વ બેંક રેપો રેટમાં વધારો કરીને સર્સો લોની માટે તમારે વધુ રાખ જોઈ રેપો રેટમાં વધુ કરી. શૈક્ષણિક ટ્રાન્ઝેક્શન દારે અનુમાન લગાવ્યું છે કે નાણાકીય વર્ષ ૨૦૨૪માં ટ્રેશમાં છૂટ માંયવારી દર માત્ર રૂ. ૪૦ ટકા રહેશે. ઓગસ્ટ ૨૦૨૩માં આરબીઆઈને કુગવાના દરનો અંદાજ ઘણારીને પ.૪૦ ટકા કર્યો હતો. છલાં કેટલાક સમયથી બાધપદાર્થોના ભવામાં વધારો થયો છે.

આ ઉપરાંત કાચા તેલની ડિસ્ટોર્માન પણ વધારું જોવા મળી રહી છે. આમ છાત્રાં આરબીઆઈને મોઘવારી દરના અંદાજાં વધારો કર્યો નથી. દાસ કંઈ કે સપ્લાય ચેરન જેવા ખાદ્ય મોઘવારી વધવા પાછળ અન્ય ઘણા કરતો હતો. કુગવાને એને અંદાજ આપતાં સેન્ટ્રલ બેંકે નાણાકીય વર્ષ ૨૦૨૪ના નીજા ક્વાર્ટરમાં કુગવાનો દર પ.૪ ટકા અને થોચા કવાર્ટરમાં પ.૨૦ ટકા રહેવાનો અંદાજ મૂક્યો છે.

૬.૫ ટકા છે. જોકે, તેમણે કંઈ કે હેચે સેન્ટ્રલ બેંક તેના પર ચાંપની નજર રાખશે. રિઝર્વ બેંક ઓફ ઇન્ડિયાને છલાં બેઠકાથી રેપો રેટને ૬.૫ ટકા પર સ્થિર રાખ્યો છે. નિષ્ઠાનો નાણાકીય વર્ષ ૨૦૨૪-૨૪ની પાંચમી બેઠકમાં પણ રેપો રેટ સ્થિર રાખવાની આગામી કરી રહ્યા હતા. કેટલાક નિષ્ઠાનો નો એવું પણ કહે છે કે સેન્ટ્રલ બેંક જૂન ૨૦૨૪ સુધી રેપો રેટમાં કોઈ ફેરફાર કરવા જઈ રહી નથી, કારણ કે RBIનો રાન્ડ મોઘવારી દરને ૪ ટકાથી નિયે લાવવાનો નથી. નિષ્ઠાનો પોલિસી રિવ્યુ મીટિંગ બાદ RBI ગવર્નર શક્તિકાંત દાસ તરફથી કેબુલારીથી અન્યાન્ય મંજુસાની બેઠકો યોધાઈ છે. રેપો રેટમાં કોઈ ફેરફાર કરતું એ કેબુલારીથી અન્યાન્ય મંજુસાની બેઠકો યોધાઈ છે. રેપો રેટ હાલમાં આવ્યો છે.

**ગ્રામ રાજ્યોના મુખ્યપ્રદાનનું કોકડું ચચ્ચાવત
ભાજીપે ગ્રામ રાજ્યો માટે નિરક્ષાકો જહેર
કર્યા, રવિવાર સુધી સીએમનો નિર્ણય**

। નવી દિલ્હી, તા.૮ |

મધ્યપ્રદશ, રાજ્યાન અને મનોહર લાલ ખદર, કે. લક્ષ્મણ, છતીસ્કાંગમાં વિધાનસભા ચૂંટ્યોમાં આધારાંથી આ રાજ્યોમાં મુખ્યમંત્રી હતી. જ્યારે છતીસ્કાંગ માટે પદ કોને સૌપારો તે સુધી ચર્ચા થાયો છે. આ મધ્યપ્રદશ સર્કારે એક કોને હુંનું મુંડા, સર્વાંગ સોનોવાલ વિચારણાં ચાચી રહી છે. આ સૌની વચ્ચે ભ્રાજીએ ત્રણેં ન

તંત્રી લેખ...

આત્મકવાદનો ખાત્મો થવો હજુ બાકી

દો કસભામાં જમ્મુ-કાશ્મીર સંબંધિત બે બિલો પર ચર્ચા સમયે ગૃહમંત્રી અમિત શાહે જે કંઈ કે પ્રથમ વડાપ્રધાન જવાહરલાલ નેહરુની ભૂલોને કારણે આ રાજ્યનો એક હિસ્સો પ પાકિસ્તાનના કષ્ણામાં ચાલ્યો ગયો, તે એક એવું તથ્ય છે કે જેનો કોઈ ઈન્ફાર ન કરી શકે. ગૃહમંત્રીના એ નિષ્કર્ષ સાથે પણ અસંમત ન થઈ શકાય કે જો નેહરુ કાશ્મીર મુદ્દાને સંયુક્ત રાષ્ટ્રમાં ન લઈ જતા તો ગુલામ કાશ્મીર ભારતનો હિસ્સો હોત. એ સમજી શકાય છે કે કોંગ્રેસના સદસ્યોને ગૃહમંત્રીની વાત કડવી લાગી હશે, પરંતુ એનાથી સચ્ચાઈ બદલાઈ જવાની નથી કે જો નેહરુ પાકિસ્તાનના કષ્ણાવાળા ક્ષેત્ર તરફ આગળ વધતી ભારતીય સેનાને રોકીને સંઘર્ષ વિરામની જાહેરાત ન કરતા તો સેના ગુલામ કાશ્મીરને મુક્ત કરાવી શકે તેમ હતી. એ ઉલ્લેખનીય છે કે ખૂદ નેહરુએ શેખ અભ્યાલાને લખેલા એક પત્રમાં એ માન્યું હતું કે સંઘર્ષ વિરામનો અમારો નિર્ણય અપેક્ષિત પરિણામો ન આપી શક્યો. આખરે જ્યારે ખૂદ તેમણે પોતાની ભૂલનો આભાસ કર્યો, તો પછી કોંગ્રેસના નેતાઓએ તેની અવગણણા કરવાનો શો મતલબ? નેહરુની ભૂલોનું એક અન્ય ઉદાહરણ કલમ ઉઠ્ઠો પણ હતું. આ વિભાજનકારી કલમે માત્ર એક દેશ, બે વિધાનની સ્થિતિ જ પેદા ન કરી, બલ્કે જમ્મુ-કાશ્મીરમાં અલગતાવાદને પણ પોષિત કર્યો. આ જ અલગતાવાદને કારણે પાકિસ્તાનને જમ્મુ-કાશ્મીરમાં હસ્તક્ષેપ કરવાનો અવસર મળ્યો. તેના હસ્તક્ષેપને કારણે જ અલગતાવાદ આતંકવાદનું રૂપ ધારણ કરી લીધું, એ સાચું કે જમ્મુ-કાશ્મીરમાં પાકિસ્તાન પ્રાયોક્ષિત આતંકવાદનો ખાત્મો થવો હજુ બાકી છે, પરંતુ એનો ઈન્ફાર નહીં કે કલમ ઉઠ્ઠો હટાવ્યા બાદથી આતંકી ઘટનાઓ પર એક મોટી હદે લગામ લાગી છે. તે ઉપરાંત આ કલમ હટાવ્યા બાદ જમ્મુ-કાશ્મીરનો માહોલ બદલાયો છે અને ત્યાં સ્થિતિઓ ધીમે ધીમે સામાન્ય થઈ રહી છે. એ આશ્ર્યજનક છે કે કલમ ઉઠ્ઠોની વિભાજનકારી અને ભેદભાવ ભરેલી જોગવાઈઓ બાદ પણ તેને હટાવવાનો વિરોધ કરાઈ રહ્યો છે. આખરે જે કલમ અસ્થાયી હતી, તેને રદ કરવાના નિર્ણયનો વિરોધ કરવાનો શો મતલબ? કોણી નેતાઓ નેહરુની ભૂલોનો ઉલ્લેખ થતાં જ લાલચોળ થઈ જાય છે, પરંતુ તેઓ એ સમજવાની કોશિશ નથી કરતા કે તેમનાથી વાસતવમાં કેટલીક ભૂલો થઈ છે. સત્તામાં રહેતી વખતે શાસક જે કંઈ નિર્ણય લે છે, તેમાં ક્યારેક કેટલાક ખોટા પણ સાબિત થાય છે. યોગ્ય એ જ છે કે શાસકોના નિર્ણયોનું આકલન તેમના ગુણ-દોષના આધાર પર કરવામાં આવે. કોંગ્રેસ લાંબા સમય સુધી કેન્દ્રીની સત્તામાં રહી છે. આ દરમાન તેના વડાપ્રધાનનોએ કેટલાય સારા નિર્ણયો લીધા, તો કેટલાક ખરાબ પણ હતા. દાખલા તરીકે વડાપ્રધાન રૂપે ઈન્ટિરા ગાંધીએ જે રીતે બાંગલાદેશની મુક્તિનું યુદ્ધ લઈછું, તેની પ્રશંસા આખો દેશ કરે છે, પરંતુ કોઈપણ વ્યક્તિ ઈન્ટિરા દ્વારા કટોકટી લાદવાના તેમના નિર્ણયનું સમર્થન ન જ કરી શકે.

ੴ ਪ੍ਰਾਤਿਸਥਾ

બી જ દિવસની માનસ મસાની કથામાં
પ્રવેશ કરતાં પૂજ્ય બાપુએ કહું કે,
અયોધ્યામાં જ્યારે પ્રભુ શ્રીરામે વનવાસ ગમન
થું, ત્યારે અયોધ્યાવાસી સંસાર મિથ્યા છે, એમ
મજૂ એની સાથે ચાલ્યાં. પ્રભુ જ્યારે તેમને પાછા
ની જવા કહે છે, અને અયોધ્યાવાસી પ્રભુની આજા
ની પાછાં ફરે છે, ત્યારે તેમને” ઘર મસાન પરિજન
નું ભૂત્તા” એટલે કે પ્રત્યેક ઘર સ્મશાન લાગે છે.
નામ પણ ઘર સ્મશાન જ છે! મૃત્યુન થયું હોય એવું
કેપણ ઘર નહોય! પોતાની વાત કરતાં કહું કે અમારે
શ્રવ સાધુમાં તો આંગણાંમાં જ સમાપ્તિ. જાગેલો
પક્ષિત તો પોતાના ઘર ને સ્મશાન જ કહે! આમ પણ
નિશ્ચિત સુખદાયક છે અને અનિશ્ચિત શોકદાયક!
મૃત્યુ સમયે વિવેક રાખવો મુશ્કેલ છે, પણ કરવું તો
દર્શા! કથાની પ્રેમસભામાંથી જીવન સરળ બનાવવા
મર્યાનું જીવન મંત્ર લઈને જાઓ! જીવન સરળ
ની જશે અને મૃત્યુ આનંદદાયક બની જશે, પણ
મતા કે સંવેદના મારવાનાં નથી. મહાભારતની
થામાં આવે છે કે, યુદ્ધ બાદ ધૂતરાષ્ટ ચોધાર
સાંસુડે રડતાં રડતાં યુદ્ધમાં માર્યા ગયાની સંઘ્યા
તાત્ત્વા અને યુદ્ધિષ્ઠિરને કહું કે આટલા કરોડ ને
બાટલાં લાખને તીલાંજલિ આપ! પાંડવો ને એવો
સમ હતો કે યુદ્ધ બાદ એ રાજ્યધિરાજ કહેવાશે.
થામાં પરમાત્માની ઈચ્છા સમાયેલી છે એ નિશ્ચિત
(ન), એટલે જે નિશ્ચિત છે એનો શોક શું કામ! આપ
ની ઈચ્છા ધરી હોય કે આમ થાય! તેમ થાય! પણ
થામાં પરમાત્માની ઈચ્છા નહોય તો એ પૂરી ન
થાય! રામ નામ ભગવાન શંકરનો મહામંત્ર છે,
પરંતુ એ મહામંત્રની છાયાંમાં બેસી એમણે સૂત્રના
પમાં ઘડા મહામંત્ર આપ્યા છે.

ਹਰਿ ਈਥਾ ਭਾਵਿ ਜਲਵਾਨਾ!
ਦੁਆ ਟਿਕਾਰਤ ਸੰਗ ਅਨੁ-

હદ્ય જિવચારત શબુ સુજાના.
નરસિંહને યાદ કરી કહું જે ગમે જગત
દુરુ જગદીશને તે તણો ખરખરો ફોક કરવો.
એપણાનું મૃત્યુ થાય, તો સંવેદના જરૂર સત્તાવશે!
ણા સત્યને ખુશીથી કે નાખુશી થી સ્વીકારવું પડે છે.
વાસપીઠ આપ સૌ સુધી એક વાત પહોંચાડવા માંગે
કે મરણનો આનંદ લેવો હોય તો સ્મરણ વધારવું
દશ બસ આ એક માત્ર ઉપાય છે. આપણે બધા જ
સૂત છીએ, હું પણ ભૂત છું, આખી જીવસૂષિ ભૂત સું
ટ છે. મારા સદગુરુની કૃપાથી જે સમજમાં આવ્યું
એ કહું તો તો જ થઈ ગયું એ ભૂત છે, અને જ
ત એટલે જે ભવિષ્યની ચિંતા કરે એ. હનુમાનજનું
મગણ કરો તો આનો ઇલ નીકળે

કોણ બનશે મુખ્યમંત્રી?

આ લખાઈ રહ્યું છે કે ત્યાં સુધી હજ પણ રાજ્યસ્થાન, મધ્યપ્રદેશ અને છતીસગઢના મુખ્યમંત્રીના નામ જાહેર થયા નથી. ભાજપની શીર્ષસ્થ નેતાગીરી કોથળામાંથી બિલાડું કાઢવા માટે પ્રયાત છે. ગુજરાતમાં રાતોરાત ભુપેન્દ્ર પટેલને મુખ્યમંત્રી પદ આપી મોદીજીએ બધાને ચોકાવી દીવા હતા. ભુપેન્દ્ર પટેલને કોઈ જાણતું પણ ન હતું અને તેઓ ગુજરાતના નાથ બની ગયા જો કે ત્યારબાદની ચુંટણીના પરિણામ એતિહાસિક હતા. ફરી એકવાર મોદીજીએ સાબિત કરી બતાવ્ય કે મોદી હે તો સભા કદિ મખંજિન હૈ. આ વખતની

ભૂત પિશાચ નિકટ નહીં આવે,
મહાબીર જબ નામ સુનાવે.

અભિમાન જગે ત્યારે જ સાધનમાં ઉપેક્ષા જગે ને પણી પતન થાય છે

મન દગ્ધાખોર છે, કપટી છે. રૂપાળી
દહીલો કરતાં તેને આવકે છે. તેની
દહીલોમાં ફસાશો નહીં. અરે ખુદ ભગવાન કદાચ
તમને કહે છે કે, મારા નામનો જપ કરવાની જરૂર
નથી, સેવા કરવાની જરૂર નથી તો ભગવાનને
કહી દેજો કે મારાથી તમારી આશા નહીં પગાય.
જીવનના છેલ્લા દિવસ સુધી સેવા બરાબર
કરવાની છે. જીવનના છેલ્લા દિવસ સુધી રોજના
નિયમ પ્રમાણે જપ, સેવા, કીર્તન ચાલુ રહે.
જે દિવસે જીવની સમાપ્તિ, તે દિવસે સેવાની
સમાપ્તિ. મનુષ્ય સાધના કરે છે. સાધના કરતાં
થોડી સિદ્ધિ મળે છે. સિદ્ધિ મળે એટલે પ્રસિદ્ધ મળે
છે, પ્રસિદ્ધ મળે એટલે લોકો પાછળ પડે છે, એટલે
અભિમાન આવે છે. અભિમાન આવે એટલે તેનું
પતન થાય છે. કેટલીક વખત સાધુઓને ભગાડ નાર
તેમના ચેલા હોય છે. ચેલાઓની જમાત, બાપજી
બાપ જી કરે એટલે સાધુમાં હું પણું આવે. પછી કહે
કે હું તો મનથી સેવા કરું છું, હું સિદ્ધ છું. પણ મન
માં દંબ પેઠો, અભિમાન પેઢું, કીર્તિ નો લાલસા
પેઢી એનું શું? ખાડામાં પડેલો માણસ શું પહાડ
પર બેઠો છું એમ માને એથી શું? તુકારામજી જેવા
સંત પણ કહે છે કે, આ તુકો પાંડુરંગ થઈ ગયો છે,
પણ ભજન કરવાની એને એવી આદત પડી ગઈ
છે કે એ જતી નથી.

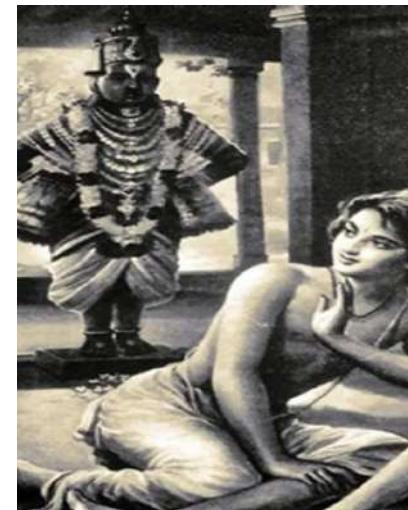
એમ આદત પરી જવી જોઈએ. ઈશ્વરનાં દર્શન પછી પણ જપ વગેરે સાધન છોડાય નહીં. સાધની પ્રાપ્તિ થઈ એટલે પછી કેટલાકને સાધન પ્રયો ઉપેક્ષા થાય છે. આમ ન બનવા પામે તેની કાળજી રાખજો. સાધન છોડવામાં ભારે જોખમ છે. બળવાન હાથીને પણ અંકુશની જરૂર છે, તેમ મનને પણ અંકુશમાં રાખવા માટેનું સાધન છે ભજન. ભજનમાં હૈન્યાબાવ જરૂરનો છે. સર્વ સાધન કરે પણ જેને સાધનનું અમિતમાન નથી તેમાં ધન છે. દીનતારી ભક્તિ દઠ થાય છે. આટલા આત્મ સમર્પણવાળી

પનઘટ અને મરઘટ બે શાબું બહુ પ્રયત્નિં
છે, એક જીવનનું પ્રતીક છે અને એક મૃત્યુ
પ્રતીક. પનઘટ પર મહિલાઓ પાણી સીયે છે અને
જગ એટલે જીવન ! મરઘટ કથીર સાહેબનો શાબું
છે અને તુલસીદાસજી જેને મસાન કહે છે. કથીર
સાહેબ જગી ગયેલ સાધુ હતા એટલે એમાં
કહ્યું હું ઈશ્વરનો અંશ છું, હમ ના મરે, મરી
સબ સંસારા! હમકો મિત્ર હૈ જીવાનહારા.
તનદ્વાજીરદાય ચોંડિ તો નારે રોજ ભૂમિશાન રાખું

लतगाजरडा छाउ ता त्यार राज स्मशान चक्र
लगाउ छू, तो मूँत्युनो डर ओछो करवा समय मा
स्मशान जवुं, पश आनो उंधो अर्थ न करशो
बापु तंत्र साधना करे छो! मारी पासे एक ज मं
छो! जे शिवनो हतो, राम केवण राम. रामचरि
मानसमां मसान शष्ट बे वार आयो छे, तुलसीना
बधा ग्रंथोमां छ वार मसान अने त्रष्णवार मसा
शष्ट आवे छे, एटले एमनां समग्र साहित्यम
नव वार मसान शष्ट आवे छे, एटले स्मशा
अपूर्ण नथी! आपाणां माटे आ शिवनु धाम एटा
के पितृगृह छो! अेवुं कोई शहरे महोल्दो के को
टीबो नथी, ज्यां शिवनां पितृ न्होय. सारेगम
धनिसा जे सम सूरनी आपाणे त्यां वात छे एम
‘म’ अे मध्यमां छ एटले मसान मध्यम सूर छ
काशीमां पांच ‘म’ कार महादेव, अे जेनो जा
करे छे अे महामंत्र, मारुति, तुलसीनु मानस
‘म’ अने पांचमुं आप पर छोडु छू, पश मात
मते मसान, ध्यान राखो. रामचरित मानसम
धाणा यशनी वात छे. बालकांडमां दक्षयश, भी
पुरुकमेई यश.

પુઅકામ સુલ જગ્ય કરાવા.
 પછી વિશ્વામિત્ર ચડા,
 જેની રક્ષા લગવાન રામ એ કરી.
 જહું જપ જગ્ય લોગ મુનિ કરહી,
 અતિ મારીય સુભાહુહિ કરહી.
 પછી ધનુષયજા, જેમાં ભગવાન મહારાજ
 એ ધોખિત કરેલ હતો.
 ધનુષ જગ્ય સુનિ રઘુકુલ નાથા,
 હરખિ ચલે મુનિબર કે સાથ.

ગોપીને પણ અભિમાન થાય છે કે, અમે બ
ત્યજીને આવીએ છીએ એટલે કે સાધકે સાવધા
રહેવાની જરૂર છે. જેને બહુ માન મળે તેનામ
અભિમાન આવે છે. ગોપીઓને અભિમાન થયું
શ્રીકૃષ્ણ ભગવાને અમારો ત્યાગ જોઈ અમને મા
આપ્યું અને અમને અપનાવી. ગોપીઓને લાગ
કે, ભગવાન ઉપર ઉપરથી ના પાડતા હતા. બાદ
અમારા સ્વરૂપમાં તે આસક્ત છે. ગોપીઓમાં
આવો લૌકિક ભાવ જાગ્યો, આવું અભિમાન થ
તે સમયે પરમાત્મા ત્યાંથી અંતર્ધીન થઈ જાય છે

સર્વત્ર છે, તે અંતર્ધ્યાન થઈ શકે નથી. અંતર્ધ્યાન
થયા એનો અર્થ એટલો જ છેકે અભિમાનરૂપ
પડુટોઓંઘ ઉપર આવ્યો એટલે ભગવાન દેખાતે
નથી. ગોપીને એટલે જીવને અભિમાન થયું તેથી
સખીઓને શ્રીકૃષ્ણ દેપાતા નથી. ભગવાને
સમયે પીતાંબરથી લાજ કાઢી છે. ગોપીઓ માણિ
છે કે આ તો અમારામાંની એક છે, એટલે ઓળખ
શકતી નથી. શ્રીકૃષ્ણ પરમાત્મા તો વ્યાપક છે,
ગોપીઓ શ્રીકૃષ્ણને બહાર શોધે છે, પણ એમનું
અંદર શોધવાના છે. ભગવાનને હદ્યમાં
શોધવા ના છે, પણ અશાનને લીધે એ સૂજાતું નથી.
દશ પંડિતો વિદ્યાભ્યાસ કરવા ગયેલા. રસામણ
એક નદી આવી, નદી ઓળંગીને બધા સાથે
પાર આવ્યા. ત્યા તેઓને લાગ્યું કે, આપણામાં

આમ પરોક્ષ અપરોક્ષ કેટલાય યજ્ઞની વાત
રામયરિત માનસમાં આવે છે, અને આગળ
વધીએ એમ બીજા યજ્ઞ પણ આવે છે. ઈન્દ્રજિત
અને રાવજું એ પણ યજ્ઞ કર્યો. જીતાને શાન્યયજ્ઞ
કહે છે, વિનોભાજુ શ્રમ અને કુર્મને યજ્ઞ કખ્યા, તો
વ્યાસપીઠ કથાને પ્રેમયજ્ઞ કહે છે. ભગવાન રામે
પણ યજ્ઞ કર્યા, રાજસૂય યજ્ઞ અથવેદ. સ્મરણાન એ
પરમ યજ્ઞ છે, ઈતિ ત્રિ સ્ત્ર્યમ. જેમાં સાત વસ્તુનો
સમાવેશ થાય એને, પરમ યજ્ઞ કહેવામાં આવે છે.
યજ્ઞાનાં સાત અંગ, જીયાં અભિન, સમિધ, શાંતિ,
એટલે જ જપને યજ્ઞ કહેછે, અને સ્મરણાનવત શાંતિ
એ એવો શબ્દપ્રયોગ થાય છે. યજ્ઞમાં મંત્ર હોય,
અભિનસેસ્કાર વખતે પણ મંત્ર બોલવામાં આવે
છે. યજ્ઞમાં ધી હોય, યજ્ઞમાં બલિદાન હોય જે
દેશકાળ પ્રમાણે પ્રાસંગિક નથી, યજ્ઞમાં પણું બલી
અને નરભવીની પ્રથા હતી. મમતા દેહ પ્રથાન હોય
છે, મમતાનું બલિદાન આપો. સાતમું અને અંતિમ
વ્યાસપીઠની દ્રષ્ટિએ નિર્દ્દિષ્ટ નિર્દ્દિષ્ટ નિરાવરણતા કે
આવરણ મુક્ત નિર્ઝપટ! મહાને જ્યારે બાળવામાં
આવે ત્યારે વસ્તુ કાઢી નાખવામાં આવે છે. એટલે
એક સંદેશ છે કે મૃત્યુને કોઈ આવરણ હોતું નથી.
જુંદીભર કેટલાયની નીંદા કરી, કેટલાયને ઉઘાડ
કર્યા, મરનારની ઈન્દ્રજિત રાખો!

આ એક વ્યક્તિગત વિચાર છે, શાસ્ત્ર સમત્ત
હોય એની હું ના ન પાડી શકું. કોઈપણ વ્યક્તિ,
સ્થાન, સાધના સ્થળી આશ્રમ કે પોતાનું ઘર હોય
પણ જ્યાં આ સાતે વસ્તુ હોય, એને પરમ યજા
સમજવો અને પરમ યજાનો અર્થ છે સ્મશાન!
સ્મશાનનો અર્થ છે પરમ યજા. જ્યાં અતિથિ
સત્કારના રૂપમાં રોજ અજિ પ્રજ્વલિત હોય,
કે જેના ઘરમાં વિવેક હોય પણ, પાંદડ, દંબ,
કપટ, કુચાલી, રૂપે સમિધ બાળવામાં આવે અનું
ઘર પરમ યજા છે. જ્યાં મંત્ર હોય એટલે કે સવાર
સાંજ પ્રભુની પૂજા પ્રાર્થના થતી હોય સુખ અને
શાંતિ રહેતા હોય, એ ઘર પરમ યજા છે. જ્યાં સેહ
રૂપી સિક્ત પદાર્થ એટલે કે ધી હોય, આરપારતા
નિષ્કપ્ત ભાવ જે પરિવારમાં મુખ્ય હોય, ઘરમાં
મમતા હોય, પરંતુ જ્યારે જરૂર પડે ત્યારે પોતાની
મમતાનું બલિદાન દેવા કોઈ તૈયાર થઈ જાય, તો એ
ઘર પરમ યજાનું પ્રતીક છે. આ બધા જ પરમ યજાના
લક્ષણો સ્મશાનમાં જોવા મળે છે, એટલે સ્મશાન
મારી દ્રષ્ટિએ પરમ યજા છે. રામચયરિત માનસમાં
પણ આ સાતેય છે એટલે માનસ સ્વયમ સ્મશાન
છે. આપણા ઘરમાં માનસરૂપી સ્મશાન કાયમ રહેણે
છે એટલે આપણું ઘર પણ પરમ યજા છે. ગુજરાતી
શબ્દકોશ ભગતગો મંડળમાં સ્મશાનના લગભગ
૧૦૦ જેટલા પર્યાય શબ્દો દર્શાવાયા છે. સદન
એટલે કે પિતૃ ગૃહ, જેની આપણે પરમ યજારૂપે
વાત કરી. બંજન એટલે કે જ્યાં બીજાને તોડવાની કે
ખંડન મંડળની પ્રવૃત્તિ થતી હોય તે, બદાન એક બહુ
મોટું દાન, કસમ એટલે કે પસંદ કરનારને સ્મશાન
કહે છે. સુસાન સારી સમજ અથવા પરિપક્વ બુદ્ધિ,
પારમભ એટલે કે જે પેલી વાર ચાલ્યો ગયો છે તે,

મહાન, જીનન, અહમ, બાસન, બાવન, મસાઈ,
અયાન, મૌન, અસત, વસંત, વ્યસન, મોહન,
પવન, ગજન, મગ્ન, આસન, જહાન, આસવ,
માયા, આસન, મસ્કત, મહેન, માખન, દલન,
મરના, મસના, મદન, મારના, એવા ઘણા શબ્દો
દર્શાવાયા છે, આપણે તો ફક્ત સાત લક્ષણો યાદ
રાખવા. માણસની કથા આપણને શાંતિ આપે છે,
શાંતિ મળે છે એટલે હું ગાઉં છું હું અને સાંભળો
છો. માનસની પત્રેક ચોપાઈ મંત્ર છે, માનસમાં પ્રેમ
અજિ છે, સત્ય પણ અજિ છે, કરુણા ઠડો અજિ
છે. માનસ સોહનું આદાન પ્રદાન કરે છે, સબ નર
કરહી પરસ્પર પ્રીતિ એટલે ખૃત પણ છે. અહીં કપટ,
દંબ, પાખંડ રૂપે ઈંધણ છે. કથાથી યુવાનો નિર્ભાન
થતા જીય છે, અને મમતાનો ત્યાગ કરતા પણ
જોવા મળે છે. પુરાણોના સ્કંદપુરાણમાં એક કાશી
ખંડ છે. કાશી ખંડમાં રૂદ્રના સ્વરૂપો વિશે ઘણી
વિસ્તૃત ચર્ચા થઈ છે. કાશીના સ્મશાનમાં માણસનું
મૃત્યુ થાય ત્યારે સ્વયમ મહાદેવ એના જમણા
કાનમાં તારક મંત્ર બોલે છે, અને જતી ચેતનાને
તારક મંત્ર ના કારણે જીન થાય છે. મારા મત
પ્રમાણે ભગવાન શિવ એના કાનમાં રામ નામ બોલે
છે મારા મત પ્રમાણે રામ નામ તારક મંત્ર છે.

એક બહેન નો પ્રશ્ન છે કે અમારું શરીર છે એ
નાતે ધર્મને નામે અમારી પર અમુક પ્રતિબંધ છે કે,
આ સમયે પૂજા પાઠ કે યજન થઈ શકે નહીં, સત્કર્મા
થાય નહીં, તો શું અમે એ ન કરી શકીએ? હું તો
વર્ષોથી કહી રહ્યો છું કે એવો કોઈ પ્રતિબંધ છે નહીં,
પરંતુ એ વિશેષ ધર્મને કારણે શરીરમાં નિર્ભળતા
હોય, શરીર થાકેલું હોય ત્યારે શ્રમ યજન કે પૂજા
પાઠનો શ્રમ ન કરીએ તો આરોગ્ય માટે સારાં! પણ
પ્રતિબંધના રૂપે કોઈ બંધન નથી. શું પુરુષ એટલે કે
મૂળો વાળા જવાબ આપે કે આપણો ૨૪ કલાક શુદ્ધ
હોઈએ છીએ? નિર્મળ મન હોઈએ છીએ? સમ્યક
શુદ્ધ હોઈએ છીએ? વિક્રોપ મુક્ત ચિંતા છીએ? હું
કદાચ ખોટો હોઈ શકું પરંતુ હું બહુ સપ્ત છં કે, જો
ખોટું બોલે, નિંદા કરે, બીજાને ઉતારી પાડે, એમને
ગ્રત કે પૂજા પાઠ કરવા જોઈએ નહીં!: સ્ત્રીઓએ
જ જન્મ દીધો છે પુરુણને! સૌથી પહેલા પત્રેક
સ્ત્રી મા છે, અને એના માતૃત્વનો આદર કરવો
જોઈએ. જેવી રીતે સમાજે સાધુને ક્રાચેરે સાધન
ન બનાવો જોઈએ. સાધુ, સાધ્ય છે, એમ માતૃ શરીર
પણ સાધ્ય છે, અને સાધન બનાવવું જોઈએ નહીં.
કથાના કફમાં હનુમાનજીના, ને રામના સખાઓની
વંદના, માતૃદેવને જ્ઞાનકીની વંદના, ભગવાન રામને
વંદન! રામ નામની વંદના. ભગવાનના અનેક નામ
છે, પરંતુ અસ્તિત્વે સૌપ્રથમ જે નામે પોકાર્યા એ
નામ મારા મત પ્રમાણે રામ છે, જે સમગ્ર સૃદ્ધિનું
મૂળ બિંદુ છે. પરંતુ આપ જે નામને માનતા હોય
એ નામનું સ્મરણ કરો, દશે દિશામાંથી મંગલની
અનુભૂતિ થશે. નામ પ્રમાણથી અનેક પ્રકારના
પ્રકૃતિ પ્રદૂષણનો નાશ થશે જોવા મળે છે, આમ
રામનામનો મહિમા ગાઈ બીજા દિવસની કથાને
વિરામ આયો.

કોઈ રહી ગયો તો નથી ને? એટલે તેઓએ ગણતારી શરૂ કરી. એક પછી એક પંડિત સંખ્યા ગણે. પણ પોતાને તેમાં ગણે નહીં, એટલે સંખ્યા દર્શને બદલે નવ થયા. હાય, હાય દર્શમો ગયો ક્યાં? નક્કી નદીમાં તણાઈ ગયો. એમ માની પંડિતો રડવા લાગ્યા. એક મહાત્મા ત્યાંથી પસાર થયા. પંડિતોને રડવાનું કારણપૂર્ણ પંડિતોએ પોતાની મુંજુવણ રજૂ કરી. મહાત્માએ એમનો અમ ભાંગ્યો.

તો પણ ભગવાનનું ભજન છોડશો નહીં. ભક્ત ભગવાનને કહી શકે છે, બહાર ઊભા રહો. ભગવાનને ઊભા રહેવા પુંડલિકે એક હંટ ફેંકી. બહાર ભગવાન હંટ ઉપર ઊભા રહ્યા. પુંડલિકને આવતાં સમય થયો, ભગવાન થાક્યા એટલે કેડ ઉપર હાથ રાખ્યા. તે સૂર્યને છે કે કેડપૂર જળ માં કોઈ દૂબે નહીં, જે મારાં ચરણ નો આશ્રય કરે તેને માટે સંસાર આટલો જ ઊંડો છે. કેડ સમાણો! બાકી તો ધણા આ સંસાર-સાગરમાં રૂભી ગયા

અશાનને લીધે જીવ પોતાને ગણતો નથી.
જાનીએ પૂરાં દશ ગણી બતાવ્યા. સંખ્યા પૂરી દશ
છ. તેઓનો પતો પણ નથી.
પુંડલિક માતાપિતાની સેવા કરીને પછી

તો હતી જ, પણ અજ્ઞાનને લીધે દશ દેખાતા ન હતા. એટલે કે અજ્ઞાનને લીધે જ દેખાતું નથી તે જ્ઞાનથી દેખાવા લાગે છે. આ પ્રસંગ સૂચ્યાયે છે, કે પરમાત્મા નો સાક્ષાત્કાર થયા પછી પણ સાવધ રહેજો. ઘડી વખત જ્ઞાની ઓ પણ સાક્ષાત્કાર પછી ભાન ભવ્યા છે. કારણ સિદ્ધિઓ મળે હોય, કારણ હોય, કારણ હોય, કારણ હોય

એટલે પ્રતિષ્ઠા વધે એટલે મનુષ્ય સાધન છોડે છે. સાધન છોડે છેને ઈશ્વરથી વિમુખ થાય છે. પરમાત્માની અનુભૂતિ થયા પણ માનવ સાધન છોડે તો તે પડે છે. પુંડલિકની માતા પિતા પ્રત્યેની ભક્તિ જોઈ, દ્વારિકાનાથને પણ તેનાં ગોપીઓને અભિમાન થયું તેથી ભગવાન અદશ્ય થયા. અભિમાન પ્રભુ આડે પડદો ઉભો કરે છે. અભિમાન જાગે ત્યારે જ સાધન માં ઉપેક્ષા જાગે છે, ને પછી પતન થાય છે.

दर्शन करवानी ईच्छा थઈ. द्वारिकानाथ द्वारिकाथी पृष्ठपुर आव्या. मातापिता कुष्ठरोगथी पिडाता हता, तो पक्ष पूळलिक तेथोनी सेवा करे छे. कोई वजत मातापिता स्वभावने कारणे गुस्सो करे छे छतां पक्ष पूळलिक नम्रताथी सेवा करे छे. भगवान पूळलिकनी झूंपीना द्वार पासे आवी उभा. भगवान कहे, पूळलिक, हुं तने दर्शन आपवा आव्या छुं. तरी मातापितानी सेवाथी हुं प्रसन्न थयो छुं. त्यारे पूळलिक भगवानने मणवा दोडी ज्वाने बदले भगवानने कहे छे, हुं मारां माता पितानी सेवामां रोकायेलो छुं, अने झूंपीमांज्यानथी, आपबहारउभारहो? मारां मातापितानी सेवाथी परवारी हुं बहार आवुं छुं. पूळलिक विचार कर्यो के, मने भगवान मण्या ते मातापितानी सेवाथी मण्या. एटले श्रेष्ठ कोशो? मातापिता के भगवान? ऐषो तरत निरुप्य करी लीधो, ने माता पितानी सेवाने ज वणगी रह्यो. पूळलिकनुं कहेवुं ए ज छे के साधन हाथमां छे ता साध्य कयां ज्वान धे? माटे सध्य-संपत्ति मणे देखाता नथी. अंतर्धान थया एटले श्रीकृष्ण गोपीओना हृदय मां प्रवेश कर्यो पक्ष हृदयमां शोधवाने बदले श्रीकृष्णने बहार शोधवा लागी एटले श्रीकृष्ण न देखाया. ईश्वर सर्वना हृदयमां छे, छतां ते देखाता नथी. ज्ञव भगवान सन्मुख न आवे त्यां सुधी भगवान तेनी सुध लेता नथी. भगवान कहे छे, हुं तो ज्ञव ने अपनाववा तैयार छुं, पक्ष ते मारी सन्मुख, मारी पासे आवे त्यारे हुं तने अपनावुं नै! गोपीओ श्रीकृष्णने बहार शोधे छे, अंदर शोधती नथी तेम ज्ञव पक्ष आनंद बहार शोधे छे, अंदर नहीं. एटले ऐने आनंद मणतो नथी. तमारो आनंद बीऱ्ह चीज पर आधारित न होवो ज्ञोईओ. स्त्रीथी, कपडांथी, धनथी आनंद मणे तो तेना वियोग थी तमने हुः थ थशे. तमारो आनंद कोईन आधीन हशे, तो ते हुः थ आपशे ज. माटे हुः यी न थवुं होय तो अंतर्मुखदृष्टि करी परमात्माने हृदयमां निहाणो फक्त एक भगवान आनंदरूप छे. बाकी आ जगत तो हुः थउप छे, ने अनित्य छे.

